

Riksdagen
Uppteckningar
vid EU-nämndens sammanträden
2020/21:50

SVERIGES
RIKSDAG

Onsdagen den 23 juni

§ 1 Fråga om medgivande till deltagande på distans

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

Vi inleder dagens sammanträde med frågan om medgivande till deltagande på distans för ledamöter och tjänstepersoner. Jag finner frågan med ja besvarad.

§ 2 Jordbruks- och fiskefrågor

Statsrådet Jennie Nilsson

Återrappport från möte i Europeiska unionens råd för jordbruk och fiske den 26–27 maj 2021

Återrappport från informellt möte den 14–15 juni 2021

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för jordbruk och fiske den 28–29 juni 2021

Anf. 2 ORDFÖRANDEN:

Vi välkomnar landsbygdsminister Jennie Nilsson till dagens sammanträde.

Vi inleder med återrappport från det informella mötet den 14–15 juni och återrappport från mötet i rådet den 26–27 maj 2021. Finns det någonting där som landsbygdsministern vill kommentera?

Anf. 3 Statsrådet JENNIE NILSSON (S):

Nej, jag har inga kommentarer. Det är utskickat, och jag svarar på frågor om ni har några.

Anf. 4 ORDFÖRANDEN:

Det finns inga frågor. Vi noterar och tackar för informationen.

Vi går in på dagordningspunkt 3, under icke lagstiftande verksamhet och fiske, Meddelande om läget avseende den gemensamma fiskeripolitiken och samrådet om fiskemöjligheterna för 2022. Detta är ett informations- och diskussionsärende och en återkommande fråga.

Innan vi släpper in landsbygdsministern vill jag be ledamöterna att uppmärksamma att det under denna dagordningspunkt har kommit ett tillägg i det skriftliga underlaget. Det ligger under förslaget till svensk ståndpunkt, på rad 7. Där står följande:

För att uppnå detta anser regeringen att förvaltningsplaner är viktiga verktyg som löpande bör utvärderas och vid behov uppdateras utifrån ny evidensbaserad vetenskaplig rådgivning, inte minst gällande olika beståndskomponenter och deras biologiska interaktion.

Jag hoppas att ledamöterna har noterat detta.

Anf. 5 Statsrådet JENNIE NILSSON (S):

Ordförande! På rådsmötet kommer kommissionen att presentera sitt årliga meddelande med en lägesuppdatering vad gäller den gemensamma fiskeripolitiken och riktlinjer för kommande förslag om fiskemöjligheterna för 2022. Liksom tidigare år redogör kommissionen i meddelandet bland annat för måluppfyllelsen gällande maximal hållbar avkastning, så kallad MSY, landningsskyldigheter och fiskeflottans ekonomi. Detta är inte en beslutspunkt på rådsmötet.

De största utmaningar som pekas ut i meddelandet rör beståndssituationen i Svarta havet och Medelhavet, efterlevnaden av landningsskyldigheter och att Internationella havsforskningsrådet lämnat råd om noll fiske för vissa arter.

En annan utmaning är det osäkra läge som uppstått i relationen mellan kuststaterna i Nordostatlanten till följd av brexit. Besluten om en majoritet av EU:s tidigare bestånd behöver fattas i förhandlingar med tredjeländer –

länder som inte har samma lagstiftning som EU vad gäller MSY. Kommissionen meddelar dock att man har för avsikt att fortsätta sträva efter att upprätthålla målen och principerna i den gemensamma fiskeripolitiken.

2020/21:50
23 juni

I miljö- och jordbruksutskottet föreslogs i går ett tillägg till den svenska ståndpunkten. För att tillmötesgå detta önskemål föreslår vi ett kortare och mer generellt tillägg, eftersom mer detaljerade ståndpunkter kommer att behöva tas fram i samband med kommande förordningsförslag.

Tillägget lyder, som ordföranden sa tidigare: Regeringen anser att förvaltningsplaner är viktiga verktyg som löpande bör utvärderas och vid behov uppdateras utifrån ny evidensbaserad vetenskaplig rådgivning, inte minst gällande olika beståndskomponenter och deras biologiska interaktion.

Anf. 6 JOHN WIDEGREN (M):

Herr ordförande! I det reviderade förslaget till ståndpunkt har regeringen lagt till vikten av förvaltningsplaner som ska revideras utifrån nya vetenskapliga rön. Det här är en viktig princip för Moderaterna, som vi tog upp i MJU i går, och det är bra att regeringen lyfter in detta.

Men i detta sammanhang menar vi att Östersjön bör lyftas fram som ett tydligt exempel i ståndpunkten. Därför har vi ett tillägg, som jag lägger upp i chatten sedan. Efter den mening som regeringen har lagt till i dagens ståndpunkt vill vi fylla på med följande:

Här är Östersjön ett viktigt exempel. Dagens förvaltningsplan för Östersjön, som antogs i ministerrådet 2016, behöver snarast revideras, och nya kriterier behöver tas fram för en ny förvaltningsplan med syfte att utveckla en mer lokalanpassad förvaltning med utgångspunkt i ny evidensbaserad kunskap om de olika fiskbestånden i Östersjön och deras biologiska interaktion.

Jag lägger som sagt upp förslaget i chatten. Vi tycker att det kan vara på sin plats att ha med ett exempel i texten, och Östersjön är ett alldeles utmärkt exempel.

Anf. 7 JENS HOLM (V):

Vi i Vänsterpartiet stöder detta förslag. Situationen i Östersjön är ju akut, och det behövs en ny förvaltningsplan. Vi tycker att det är en väldigt god idé att lyfta upp Östersjön som ett konkret exempel och att efterfråga en ny förvaltningsplan. Vi stöder detta.

Anf. 8 KJELL-ARNE OTTOSSON (KD):

Herr ordförande! Precis som på MJU i går står vi bakom detta. Även om det är ett något reviderat förslag står vi bakom det som Moderaterna nu har läst upp.

Anf. 9 STAFFAN EKLÖF (SD):

Herr ordförande! Även Sverigedemokraterna lämnar sitt stöd till Moderaterna.

Anf. 10 MARIA GARDFJELL (MP):

Det är ju otroligt glädjande att det verkar som att de flesta partier verkligen stöder åsikten att vi behöver en ny förvaltningsplan för Östersjön. Detta är naturligtvis också Miljöpartiets åsikt.

Men precis som statsrådet framförde på miljö- och jordbruksutskottet i går har var sak sin plats, även i politiken. Den ståndpunkt som regeringen nu har lagt in – den generella synpunkten – är ju otroligt väl avvägd, men den andra frågan kommer in på andra punkter som kommer att diskuteras vid andra möten. Jag tycker nog ändå att det som regeringen har presenterat är tillfyllest, även om vi i Miljöpartiet naturligtvis delar den uppfattning som de övriga partierna har nämnt. Möjligtvis är vi lite mer radikala, men det kan vi återkomma till vid nästa tillfälle.

Anf. 11 Statsrådet JENNIE NILSSON (S):

Ordförande! Regeringen har i sak ingen annan åsikt än att det behöver tas fram förvaltningsplaner som är uppdaterade och relevanta för alla områden – så också för Östersjön.

Situationen i Östersjön är särskilt utmanande; det vet vi sedan tidigare. Detta är kanske inte rätt dagordningspunkt eller tillfälle att ta upp det, men jag noterar att det finns en majoritet i EU-nämnden. Jag noterar också att det finns en majoritet för tilläggsförslaget.

Anf. 12 ORDFÖRANDEN:

Då noterar vi detta från landsbygdsministern.

Jag kan också konstatera, riktat till ledamöterna i de respektive partierna, att detta är ett så kallat bokstavsmandat. Det handlar om ett ärende som inte förekommer på dagordningspunkten, men eftersom regeringens företrädare, det vill säga landsbygdsministern, nu har accepterat detta kommer jag att ta upp det i sammanfattningen. För fortsättningen vill jag dock vara väldigt tydlig med att sådant som inte förekommer på dagordningen för det kommande rådsmötet ej heller ska påföras regeringen som åsikt eller uppfattning.

Jag konstaterar att det, med tillägget, finns stöd för regeringens kompletterade inriktning. Vi noterar också informationen.

Vi går in på dagordningspunkt 4, Rådets beslut om att uppmana kommissionen att lägga fram en studie om biologiska bekämpningsmedel. Detta är ett beslutsärende.

Anf. 13 Statsrådet JENNIE NILSSON (S):

Ordförande! Jag tog upp denna fråga för er första gången inför jordbruks- och fiskerådet den 22–23 mars. Då ville ordförandeskapet diskutera användningen av biologiska bekämpningsmedel. Diskussionen kretsade kring medlemsstaternas intresse av att främja användningen av biologiska bekämpningsmedel och behovet av ökad harmonisering inom EU. Vi hade ett mycket bra åsiktsutbyte, och mina kollegor visade stort intresse för frågan.

Rådet har nu bett kommissionen att senast den 31 december 2022 lägga fram en studie som ska behandla introduktion, produktion, utvärdering, utsläppande på marknaden och användande av biologiska bekämpningsmedel inom unionen. Regeringen är positiv till att denna studie tas fram och ser fram emot att ta del av resultatet.

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt.

Vi går vidare till dagordningspunkt 5, Fastställande av ett skyddsmål för honungsbin i samband med översynen av Efsas vägledande dokument om bin från 2013. Detta är en diskussionspunkt.

Anf. 15 Statsrådet JENNIE NILSSON (S):

Ordförande! På rådsmötet kommer kommissionen att initiera en diskussion för att kunna fastställa ett särskilt skyddsmål för bin, bland annat honungsbin och humlor. Detta har sitt ursprung i Europeiska myndigheten för livsmedelssäkerhets, Efsa, pågående arbete med en översyn av myndighetens vägledande dokument om bin från 2013. Arbetet syftar till att skydda honungsbin och andra pollinerare från bekämpningsmedlens skadliga effekter.

Frågan har under våren behandlats på teknisk nivå i ständiga kommittén för växter, djur, livsmedel och foder. Min kollega Per Bolund informerade nyligen miljö- och jordbruksutskottet och EU-nämnden om regeringens ambition om ett bättre skydd för pollinatörer.

Regeringen anser som de flesta andra medlemsstater att en gemensam skyddsnivå bör gälla inom EU. Sverige har tidigare ställt sig bakom målet i vägledningen från 2013 som innebär att negativa effekter på kolonistorlek på upp till 7 procent kan accepteras. Vi har nu sett att kommissionen föreslår 10 procent. Det är sannolikt att förhandlingarna kommer att kretsa kring en högre siffra framöver.

På rådsmötet blir det dock en första diskussion, och jag ser fram emot att ta del av informationen från kommissionen samt medlemsstaternas ståndpunkter.

Anf. 16 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Vi går över till dagordningspunkt 6, Marknadssituationen. Det är en diskussionspunkt och en återkommande fråga.

Anf. 17 Statsrådet JENNIE NILSSON (S):

Ordförande! Vid jordbruks- och fiskerådet kommer marknadssituationen att behandlas, vilket är en återkommande fråga på dagordningen. Kommissionen väntas redogöra för marknadssituationen följt av en diskussion mellan medlemsstaterna.

Regeringen anser att det är positivt att kommissionen med jämna mellanrum informerar om utvecklingen på marknaden.

Anf. 18 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Vi går över till dagordningspunkt 7. Det handlar om lagstiftningsöverläggningar, fiske och förordningen om ändring av olika förordningar vad gäller fiskerikontroll. Det är ett beslutsärende.

Anf. 19 Statsrådet JENNIE NILSSON (S):

Ordförande! Efter långa förhandlingar kommer nu frågan om fiskerikontroll upp för beslut om en allmän inriktning. Ordförandeskapets bedömning är att det finns stöd för förslaget.

Förslaget, som omfattar ändringar av flera rättsakter om fiskerikontroll, syftar till att bidra till effektivare kontrollåtgärder, förbättrad efterlevnadskultur och verkställighet och att det ska vara lika villkor för fiskets aktörer.

Regeringen anser generellt att effektiv kontroll är ett viktigt verktyg för att uppnå målen i den gemensamma fiskeripolitiken. Regelefterlevnad i hela EU är viktigt. Reglerna behöver leda till förbättrad fiskerikontroll men också till konkurrensregler för fiskets aktörer som är rättvisa samtidigt som de är proportionerliga. Svensk industri ska ha samma spelregler som övriga aktörer inom EU.

Regeringen ställer sig positiv till kompromissen, som innebär att elektronisk rapportering blir mer ändamålsenlig för alla fiskets aktörer, till utökad geografisk övervakning av flottan och till användande av fjärrövervakning för att förbättra efterlevnaden av landningsskyldigheter.

Den del av förslaget som vi tidigare inte har kunnat stödja rör generella bestämmelser för fritidsfisket på EU-nivå. Sverige har tidigare motsatt sig generella bestämmelser för fritidsfisket på EU-nivå eftersom förvaltningen av fritidsfisket i första hand är varje medlemsstats ansvar. Som ni känner till skulle kommissionens förslag innebära att våra omkring 750 000 fritidsbåtar skulle registreras. Efter hårt påverkansarbete är kravet nu borttaget i kompromissförslaget.

Sverige har i förhandlingarna konsekvent verkat för att bearbetade produkter ska undantas från kravet på spårbarhet, något som vi åstadkommit. Vi vet att fiskebranschen har fört fram samma position, så där är vi helt eniga med dem. Både kommissionen och Europaparlamentet föreslår betydligt striktare krav på spårbarhet som inkluderar bearbetade produkter. I de fortsatta förhandlingarna kommer Sverige fortsätta att aktivt verka för våra intressen.

Förhandlingarna har gått framåt, och vi har lyckats få igenom viktiga prioriteringar för Sverige i det förslag som ligger på bordet. Mot bakgrund av detta föreslår regeringen att Sverige ställer sig bakom ordförandeskapets förslag. För att uppnå de målsättningar vi har anser regeringen att det är viktigt att Sverige även framöver, i nästa steg av förhandlingarna, kan verka för våra intressen.

Anf. 20 JOHN WIDEGREN (M):

Herr ordförande! Det här är inte så himla enkelt. Jag hör och förstår vad statsrådet säger om konkurrensförutsättningar och annat, men det är alldeles tydligt att vi har konkurrensnackdelar i detta. Troligen blir det väldigt svårt att komma vidare med tanke på hela implementeringen, spårbarhetssystem och annat. Vi vidhåller därför vår avvikande standpunkt, som vi anmälde i utskottet i går. Jag vill fråga kansliet om den finns så att jag inte behöver läsa upp den igen.

Anf. 21 Kanslichef JOHANNA MÖLLERBERG NORDFORS:

Den finns i protokollet från miljö- och jordbruksutskottet, men du får gärna i tre fyra meningar tala om huvudinnebörden hos den.

Anf. 22 JOHN WIDEGREN (M):

Det kanske är enklare att jag bara läser upp den.

2020/21:50

23 juni

Mot bakgrund av att den föreslagna kontrollförordningen kommer att omfatta flera arter, ursprung och fångstmetoder, såsom odlad lax från Norge och svensk insjöfisk, innebär den att mer än 60 procent av den fisk som konsumeras i Sverige skulle omfattas av det inom EU så unika svenska spårbarhetssystemet. Det innebär att mängden transaktioner minst tredubblas i spårbarhetssystemet, vilket kommer att leda till kraftigt ökad administration som kommer att drabba svenska företag och påverka deras konkurrenskraft.

Då Statskontorets analys av frågan ännu inte är färdigställd anser vi att regeringen inte kan rösta för den nya kontrollförordningen. För övrigt anser Moderaterna och Kristdemokraterna, som också var med i går, att regeringen ska deklarera att man lämnar sin unika nationella tillämpning av kontrollförordningen och sitt spårbarhetssystem för att i stället samarbeta mer tillsammans med andra medlemsstater för att finna gemensamma system och lösningar.

Detta handlar om att vi på något sätt måste stärka konkurrenskraften för våra svenska företag.

Anf. 23 KJELL-ARNE OTTOSSON (KD):

Ordförande! Precis som John Widegren står även vi bakom detta. Detta står med i det pm som vi har fått. Det är även vissa delar som vi föreslår ska strykas, men det står med i protokollet från MJU i går.

Vi står bakom detta.

Anf. 24 Statsrådet JENNIE NILSSON (S):

Ordförande! Jag kan först konstatera att jag tror att det absolut viktigaste för svenska fiskare och svenskt fiske, oavsett om vi pratar om fisken som finns i sjön och deras förutsättningar eller om förutsättningarna för dem som bedriver fisket, är att Sverige är en stark och bra förhandlingspart inom ramen för EU-samarbetet, givet att mycket av detta är EU-kompetens.

När det gäller den specifika frågan kan jag konstatera att det som vi ska anta i rådet är en allmän inriktning. Detta betyder att det ska vara triloger om det här så småningom. Jag skulle tycka att det vore väldigt olyckligt om Sverige inte gör sig förhandlingsbart och spelbart i de fortsatta trilogerna. Därför tycker jag att det förtydligande och det förslag som vi har lagt på bordet, som är tydliga om på vilket sätt vi driver svenska intressen, är det absolut klokaste sättet att åstadkomma det som är Sveriges intresse i dessa förhandlingar, inklusive svenska fiskares och beredningsindustrins.

Anf. 25 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt med avvikande ståndpunkt anmäld från Moderaterna med instämmande från Kristdemokraterna.

Vi går över till dagordningspunkt 8, Reformpaketet för GJP, det vill säga den gemensamma jordbrukspolitiken, efter 2020. Det gäller i, ii och iii och förordningen om strategiska GJP-planer, förordningen om finansiering, förvaltning och övervakning av GJP och förordningen om en

Anf. 26 Statsrådet JENNIE NILSSON (S):

Ordförande! CAP-reformen har nu förhandlats i tre år, och vi ska vid rådsmötet göra ett förnyat försök att nå en slutlig överenskommelse. Sedan majrådet har det pågått ett intensivt arbete, och kompromisstexterna har utvecklats. Det finns fortfarande svåra frågor kvar att diskutera, men min bedömning är att en kompromiss är möjlig.

Miljö- och klimatfrågan är kanske den svåraste frågan inför slutförhandlingarna. En del i detta är storleken på öronmärkningen för miljö- och klimatåtgärder. Här är regeringen flexibel och kan stödja en öronmärkning som är högre än rådets allmänna inriktning.

Andra frågor som kvarstår är grundvillkoren för att erhålla stöd, den så kallade konditionaliteten. Regeringen kommer att verka för att villkoren formuleras på ett sätt som ger förutsättningar för en miljö- och klimatnytta som blir så stor som möjligt i förhållande till de administrativa konsekvenserna samt att kraven så långt det är möjligt kan anpassas till nationella förutsättningar. Här vill jag särskilt nämna kravet på marktäcke, GAEC 7, där vi vill se en anpassning till nordiska förhållanden, samt kravet på växtföljd, GAEC 8, där vi tycker att det är viktigt att det också ska gå att uppfylla kraven via gröddiversifiering.

Kopplat till miljö och klimat finns även en öppen fråga om huruvida målen i den gröna given ska integreras i CAP, vilket Europaparlamentet och kommissionen i viss mån anser bör tydliggöras i förordningen om strategiska planer. Regeringen är tveksam till att inkludera frågan om att beakta relevanta målsättningar i den gröna given vid genomförandet av CAP och vill undvika att nämna specifika procentsatser då det bland annat saknas konsekvensutredningar för målsättningarna.

Regeringen är öppen för att kommissionen får i uppdrag att följa upp medlemsländernas CAP-planer och samlat bidra till att målsättningarna i den gröna given uppstår som ett alternativ och som en kompromiss.

En annan viktig fråga som återstår i förhandlingarna rör inkomststödet och vilka åtgärder för att vikta stödet till olika typer av jordbrukare som ska vara obligatoriska och i vilken omfattning. Här verkar Europaparlamentet med stöd av kommissionen för ett obligatoriskt omfördelningsstöd om 10 procent där medel flyttas från stora till små och medelstora jordbrukare. Regeringen vill här se en möjlighet till undantag baserat på bland annat behovsanalys för att införa ett sådant omfördelningsstöd. Regeringen avser vidare att verka för ett så lågt krav på omfördelning som möjligt och för att ett undantag eller en sänkning av andelen omfördelningsstöd ska kunna motiveras, även med omfördelningseffekter från andra stöd, inklusive riktade stöd i pelare 2.

Europaparlamentets förslag att inkludera arbetsrätten i konditionaliteten i CAP, så kallad social konditionalitet, är ytterligare en viktig fråga som kvarstår. Vi har arbetat för en modifiering av parlamentets krav, och det finns nu ett kompromissförslag om social konditionalitet som tar bättre hänsyn till länderna, där en stor del av lagstiftningarna hanteras av arbetsmarknadens parter, som exempelvis i Sverige. Regeringens bedömning är att vi behöver acceptera ett slutresultat där bestämmelser om

social konditionalitet ingår, men en förutsättning för vårt stöd är att slutresultatet är förenligt med den svenska modellen.

När det gäller den horisontella förordningen kvarstår frågan om jordbruksreserven. Europaparlamentet har verkat för en mer omfattande reserv som dessutom finansieras av medel som inte kommer från CAP. Regeringen vill att den slutliga överenskommelsen ska ligga nära rådets position i denna fråga, och jag uppfattar att en kompromiss som uppfyller detta finns inom räckhåll.

När det gäller den samlade marknadsordningen har Europaparlamentet dragit tillbaka många av de ändringsförslag som skulle inneburit minskad marknadsorientering. Några viktiga frågor kvarstår, exempelvis ett förslag om att jordbruksprodukter inte ska få säljas vidare till underpris. Kravet att importerade produkter ska uppfylla EU:s miljö- och hälsostandarder har lösts genom en gemensam deklaration. Deklarationen föreskriver att kommissionen ska ta fram en rapport med förslag som är i enlighet med WTO:s regelverk och som ska presenteras första kvartalet 2022. Ordförandeskapet har föreslagit att deklarationen också ska omfatta ett förslag från parlamentet om importtoleranser för rester av bekämpningsmedel. Regeringen stöder denna ansats.

Sammanfattningsvis kan jag konstatera att det är flera viktiga frågor som kvarstår att lösa mellan rådet och Europaparlamentet, vilket inger respekt inför uppgiften. Skillnaden jämfört med situationen i rådet i maj är att det nu finns textförslag att ta ställning till. Jag bedömer även att det finns ett större tryck på alla tre institutionerna som gör att alla parter kommer att anstränga sig för att nå en överenskommelse.

Regeringen stöder ambitionen att nå en överenskommelse vid rådsmötet. Vi kommer att verka konstruktivt för att nå en överenskommelse som i så stor utsträckning som möjligt är i linje med de svenska vägledande principerna om en ökad miljö- och klimatambition, stärkt konkurrenskraft, lika konkurrensvillkor, förenkling och marknadsorientering. I detta ingår inte minst att så långt som möjligt verka för att hänsyn tas till våra förhållanden i Sverige.

Anf. 27 ANNIKA QARLSSON (C):

Herr ordförande! Jag tackar statsrådet för genomgången.

Det är en långdragen förhandling, och det är många som längtar och väntar på att den ska bli klar.

Det som är ett bekymmer är den sociala konditionaliteten som vägs in. Vi har vid tidigare EU-nämndssammanträde framfört att Centerpartiet tycker att det är olyckligt att arbetsrättsliga frågor och den sociala dimensionen blandas in i den gemensamma jordbrukspolitiken. Det blir ett nytt politikområde som leder till ökad administration och byråkrati. Det kommer även att ta värdefull tid och resurser i anspråk inför att den nya politiken ska sjösättas 2023, vilket i förlängningen drabbar den enskilde lantbrukaren.

Självklart ska arbetsgivare som missköter sig kunna drabbas av represalier, men det ska gälla alla branscher. I dag är arbetsrättsliga frågor nationell kompetens, och vi vill att det ska fortgå på det viset.

Med detta sagt är det också väldigt viktigt att vi kan ro de här förhandlingarna i hamn i närtid. Vi vill därför uppmana ministern att så

2020/21:50

23 juni

långt det går verka för en så begränsad social konditionalitet som möjligt i slutförhandlingarna

I ståndpunkten står det att slutresultatet ska vara förenligt med den svenska arbetsmarknadsmodellen. Vi vill lägga till och betona att slutresultatet även ska vara förenligt med Sveriges vägledande principer om stärkt konkurrenskraft och förenkling och att regelverken ska utformas på ett sådant sätt att de är möjliga att genomföra inom givna tidsramar, så att inte Sveriges jordbrukare måste vänta på sina pengar i samma utsträckning som de har gjort under den här perioden.

Anf. 28 JENS HOLM (V):

Vi i Vänsterpartiet tycker att det är bra att regeringen vill driva miljö- och klimatdimensionen tydligt i jordbrukspolitiken. Men jag vill fråga ministern varför regeringen inte vill inkludera den gröna given i omvandlingen av jordbrukspolitiken. Det är ju den gröna given som är den nya dimensionen i miljö- och klimatpolitiken, och den kommer att vara så betydande. Det vore väldigt märkligt om jordbrukspolitiken skulle få leva i sitt eget universum och inte påverkas av den nya gröna given.

Jag ställer mig också frågande till regeringens och ministrarnas hållning att vi inte ska ha någon öronmärkning för miljöåtgärder. Då är det väldigt lätt hänt att det bara blir en greenwashing. Om man säger att man vill ha en ökad miljödimension men den inte är mätbar och tydlig kommer den tyvärr bara att försvinna, så varför inte backa upp det förslag som har lagts från EU-parlamentet om minst 30 procents öronmärkning?

Jag undrar också varför regeringen inte bejakar ett takbelopp, alltså en maxgräns, för hur mycket jordbrukssubventioner som ska kunna betalas ut till en enskild mottagare.

Anf. 29 JOHN WIDEGREN (M):

Herr ordförande! Jag tackar statsrådet för genomgången.

Precis som har sagts här innan hoppas även jag hoppas jag att vi börjar komma in för landning i det här. Jag tycker att regeringen har kämpat på bra, även om många frågor kanske inte riktigt landar som vi i Sverige från början tyckte att de skulle göra. Men det här är såklart en förhandling. Vi hyser fortfarande oro över hur GAEC 7, 8 och 9 landar och även en viss oro för frågan om fördelningen av inkomststöd.

Vi står fast vid vår avvikande ståndpunkt när det gäller den sociala konditionaliteten. Vi tycker inte, egentligen på ett hårdare sätt än det som Centern framhåller, att den över huvud taget ska vara med i CAP. Det här är inte frågor som har med jordbrukspolitiken att göra. De ska hanteras nationellt och inte på EU-nivå.

Vi står bakom den avvikande mening som vi anmälde i går och vid tidigare skriftligt samråd.

Anf. 30 STAFFAN EKLÖF (SD):

Först vidhåller vi den avvikande ståndpunkt som vi har anmält tidigare. Sedan reser vi en ny avvikande mening som vi förberedde i miljö- och jordbruksutskottet. Vi vill ha ett nej till att ta in siffersatta mål från den gröna given till lagstiftningen, vilket skulle styra den gemensamma jordbrukspolitiken.

Det utlovades att det skulle göras konsekvensanalyser innan målen blev bindande, och det är ju först när man har gjort en konsekvensanalys som man vet om ett mål är rimligt. Därför kan man inte stoppa in de här målen i lagstiftningen i det här skedet. Konsekvensanalys först, så att man vet vilket procenttal man ska ha, och sedan kan man göra det bindande. Så har inte gjorts, och därför säger vi nej.

Vi har övervägt och stöder nu Moderaternas hårda nej till att stoppa in social konditionalitet. Trots att det är svårt att förhandla om både siffrsatta mål och social konditionalitet, vilket vi säger starkt nej till, måste det göras, för det är viktigt att sätta ned foten. Detta är nationell kompetens.

Anf. 31 KJELL-ARNE OTTOSSON (KD):

Herr ordförande! Även vi står förstas bakom den avvikande mening kring den sociala dimensionen som vi anmälde i går och vid skriftligt samråd tidigare.

Anf. 32 Statsrådet JENNIE NILSSON (S):

Tack för synpunkter och inspel! Jag ska försöka svara på frågorna lite samlat, givet att de rör samma ämnesområden men med lite olika ingångar från er.

Jag börjar med den sociala konditionaliteten, som är en fråga som har spelats in från parlamentet i trilogförhandlingarna. Jag har stor sympati för det som jag tror att parlamentet vill uppnå, nämligen att säkerställa att det är goda arbetsvillkor, god arbetsmiljö och en social dimension för dem som arbetar i de här branscherna. Dock har vi från svensk sida från början varit väldigt tveksamma till sättet som man vill göra det på. Vi delar synpunkten att frågan inte bör komma in i konditionaliteten – i alla fall inte i det här sena läget – inte minst för att det kommer att bli väldigt administrativt knöligt.

Grundförslaget är behäftat med väldigt mycket detaljregleringar som inte är tillämpliga i den svenska modellen. Därför har vi tillsammans med framför allt Danmark, som har en arbetsmarknadsmodell som liknar den svenska, i första hand försökt få bort förslaget och i andra hand få till andra skrivningar som innebär att våra arbetsmarknadsmodeller klarar av att hantera det här förslaget om det blir verklighet.

Den information som vi fick i maj, när vi senast förhandlade om detta och förhandlingarna strandade på natten, var att det här är en red line för parlamentet. Ordförandeskapets analys var att man inte kommer att släppa frågan och att någon form av kompromiss kommer att behöva göras. Jag kunde i det läget konstatera, och hade gjort det tidigare på kvällen, att många länder inte prioriterade att lägga krutet på det starka motstånd som initialt fanns från nästan samtliga länder kring förslaget, givet att man såg utmaningar med det. Det var i stället andra frågor som man prioriterade för att få till ett beslut. Då blev det väldigt uppenbart att det är viktigt för Sverige att det som vi bidrar med och skissar på under hand med Danmark kan bli så nära det som blir det slutliga förslaget som möjligt. Det handlar egentligen om att säkerställa att våra kollektivavtalsmodeller inte rubbas eller stökas till av detta.

Där är jag inte beredd att backa, för det skulle sannolikt innebära att jag blir låst i förhandlingarna och inte kan föra in andra frågor som också är viktiga för Sverige. Flera av dessa nämndes i ledamöternas

frågeställningar. Bland annat GAEC och utformningen av inkomststöden kommer att vara jätteviktiga. Vi behöver vara förhandlingsbara för att kunna göra en samlad bedömning av helheten av förslaget där alla de här delarna finns med.

Jens Holm frågade varför man inte tycker att den gröna given ska inkluderas. Då vill jag bara förtydliga att den gröna given är ett paraply-koncept för hela den nya kommissionen. Den kommer på olika sätt att genomsyra samtliga råd och samtliga politikområden, också jordbruksområdet.

Däremot är vi väldigt tveksamma till att föra in detaljerade siffrersatta mål i de strategiska planerna, för det är helt enkelt att förflytta makt på ett som inte är rimligt. Här finns en poäng i det som Staffan Eklöf lyfter fram, nämligen att vi än så länge inte fullt ut har sett konsekvensanalyser av de olika siffrersatta målen.

Däremot föreslår vi att kommissionen ska få möjlighet att utvärdera de strategiska planerna utifrån hur väl de bidrar till målsättningarna i den gröna given. Det innebär att länder, utifrån sina specifika förutsättningar, får möjlighet att utforma ett system som ger faktisk nytta och inte, som ledamoten Jens Holm var rädd för, är varianter av greenwashing. Det är ett betydligt mer effektivt och ändamålsenligt sätt att hantera frågan om hur CAP ska bidra till den gröna given.

Det sas också att Sverige inte vill se någon öronmärkning, och det kan jag bara säga är fel. Vi har varit tydliga med att vi är flexibla när det gäller öronmärkningsprocentsatserna. Jag gissar att det som ledamoten frågade efter är 30 procent i pelare 2, som är det förslag som ligger. Sverige har inga invändningar mot det. Det finns dessutom redan i dag.

Den stora diskussionen har handlat om miljöåtgärder och öronmärkning också i pelare 1. Sverige har från början sagt att det inte är procentsatsen som är avgörande för att vi ska stödja förslaget, utan att det avgörande är att det utformas så att vi säkerställer att det blir effektivt, ändamålsenligt och leder till verklig klimatnytta.

Jag noterar givetvis de avvikande meningar som finns sedan tidigare. Om det är någonting som jag inte har svarat på får ni tjoa till.

Anf. 33 JOHN WIDEGREN (M):

Herr ordförande! Jag tackar statsrådet för genomgången.

Jag har inte så mycket att tillägga mer än att vi skulle vilja ansluta oss till Sverigedemokraternas lite skarpare avvikande ståndpunkt om siffrersatta mål.

Det kan ju bli direkt kontraproduktivt om man skulle välja att lyfta in det här rakt av. Vi har ju tidigare i diskussioner om från jord till bord sagt att vi ser ett bekymmer med de siffrersatta målen. Vi börjar på så otroligt olika nivåer runt om i Europa, och om det inte finns en flexibilitet kan det få otroligt negativa konsekvenser för svenska jordbrukare.

Det är inte till fullo utrett ännu vad som ska gälla med de siffrersatta målen och inte. Därför vore det väl väldigt dumt att lyfta in dem i CAP rakt av, som förslaget kan leda till, så vi ställer oss bakom SD.

Då tjoar jag till, som ministern sa, för jag har också en fråga om takbelopp. Varför vill inte regeringen ha en maxgräns för hur stora bidragen till enskilda mottagare får vara?

Anf. 35 Statsrådet JENNIE NILSSON (S):

Ordförande! Jag tror i och för sig att jag möjligen har svarat på det här vid tidigare tillfällen, men jag kan bara kort säga att alla de obligatoriska villkoren för stöd som är införda av parlamentet är problematiska så till vida att de är trubbiga verktyg.

Takbelopp låter givetvis sympatiskt och bra, men problemet är att förslaget är utformat på ett sådant sätt att man dels får räkna bort en massa kostnader så att det blir administrativt krångligt, dels också kan räkna med sina bidrag. De stora kommer att kunna göra detta, medan det kommer att vara svårt för de små. Det blir administrativt tungt för alla men lättast att hantera för de stora, så det blir liksom lite motsatt effekt.

Dessutom är det sannolikt så att stora mottagare i det här sammanhanget lätt kan splitta upp sina verksamheter på flera små för att därmed runda systemen. Ska man motverka det krävs enormt mycket administrativ kontroll på detta, vilket skulle motverka syftet att det här ska vara rimligt enkelt. Alla de här typerna av förslag drabbar i normalfallet de små och medelstora hårdare givet att det är svårare och mer komplicerat för dem att hantera det. Därför har Sverige varit tveksamt till det och är det även fortsättningsvis.

När det gäller John Widegrens sista kommentar om att det är dumt att föra in någonting i nuläget kan jag väl bara konstatera att mitt ingångsvärde är att det snarare är väldigt problematiskt att i det här läget skärpa nyanser i skrivningar. Vi har att hantera en enormt stor massa av både förslag, helheter och delar. Det kommer att bära sig i olika delar, ibland på marginalen, ibland i större delar.

Låsta förhandlingsmandat som innebär att vi inte kan göra en samlad bedömning av den totala effekten för svenska jordbrukare, eller för den delen för miljön, i de förhandlingar som finns skulle jag säga är dumt i det här läget.

Anf. 36 JENS HOLM (V):

Ordförande! Då vill jag bara säga att vi vidhåller vår avvikande mening som presenterades på miljö- och jordbruksutskottet, där vi vill ha en tydligare miljö- och klimatdimension av jordbrukspolitiken. Vi tycker att det är bra om den gröna given inkluderas i CAP på ett tydligt sätt, och vi vill ha en öronmärkning på minst 30 procent av åtgärderna. Det ska förstås gälla pelare 1. Vi vill också ha ett takbelopp för hur mycket pengar som kan betalas ut.

I korthet är det så den lyder.

Anf. 37 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Så ska jag försöka att foga ihop de avvikande ståndpunkterna.

Det finns en likalydande avvikande ståndpunkt från Moderaterna och Kristdemokraterna. Sedan finns det en oliklydande avvikande ståndpunkt från Sverigedemokraterna med instämmande från Moderaterna. Så finns det en oliklydande avvikande ståndpunkt från Vänsterpartiet.

Vi går in på dagordningspunkt 9, Övriga frågor. Finns det någonting som landsbygdsministern önskar kommentera?

Anf. 38 Statsrådet JENNIE NILSSON (S):

Egentligen inte. Det är ett antal olika informationspunkter från kommissionen, från ordförandeskapet och från enskilda länder. Jag har inte på förhand för avsikt att säga någonting särskilt på dem, men givetvis kommer jag att lyssna och ta del av den information som lämnas.

Anf. 39 JENS HOLM (V):

Ordförande! Jag har en fråga angående punkt 9 e, Pälsdjursuppfödning i Europeiska unionen, där Nederländerna och Österrike föreslår att pälsdjursuppfödning ska förbjudas. De lyfter särskilt upp den pågående pandemin och risken för nya smittor och mutationer vid pälsuppdjursuppfödning.

Det har vi ju sett. Både i Sverige och Danmark har sars-cov-2-viruset muterat på pälsfarmer och sedan spridits vidare till människor. Pälsindustrin är en latent smitthärd, skulle jag säga. Vi ser också att allt fler länder i Europa förbjuder pälsdjursuppfödning. Så sent som i går kväll fattade den irländska regeringen ett beslut om att avveckla sin pälsindustri.

Min fråga är om regeringen ämnar ta ordet på den här punkten och i så fall vad man ska säga. Vi i Vänsterpartiet vill att regeringen ska ta ordet, och vi vill att regeringen ska bejaka detta förslag till förbud mot pälsindustri i Europa.

Anf. 40 STAFFAN EKLÖF (SD):

Ordförande! Det handlar om den förra punkten. Jag undrar om ni inte missade en avvikande ståndpunkt. Det fanns ju en avvikande ståndpunkt från Moderaterna om den sociala konditionaliteten som vi sverigedemokrater stödde. Jag undrar om inte den kom bort i hanteringen.

Anf. 41 ORDFÖRANDEN:

Jag får ett inskick från kanslichefen här, och det kan faktiskt stämma. Vi noterar detta till protokollet. Tack för förtydligandet, Staffan Eklöf!

Anf. 42 MARIA GARDFJELL (MP):

Med anledning av det som Jens Holm tar upp kring pälsdjursuppfödningen tycker jag att det är väldigt viktigt att konstatera i alla olika sammanhang i EU att djurvelfärd är en prioriterad fråga för Sverige och att vi har en stark djurskyddslagstiftning.

Jag tycker också att det är en väldigt intressant och viktig diskussion som behöver föras kring pandemier och djuruppfödning, inte minst just med tanke på att Sverige också har varit väldigt aktivt och sett till att förbjuda parning i minkbesättningarna under 2021 på grund av att covid smittar från människa till mink och från mink till människa och vad det nu kan leda till i den större bilden.

Med tanke på att de beslut som har fattats har tagits just ur smittskyddssynpunkt är det väl, tycker jag, också viktigt att vi från svensk sida ändå är delaktiga och aktiva i de här diskussionerna.

Miljöpartiets ståndpunkt när det gäller minkfrågorna är väl kända: Vi vill naturligtvis gärna förbjuda minkuppfödning.

Anf. 43 ORDFÖRANDEN:

Innan jag lämnar ordet till landsbygdsministern vill jag meddela både Jens Holm och Maria Gardfjell att detta är ett informationsärende. Det är alltså bara för landsbygdsministern att notera om hon så önskar.

Anf. 44 Statsrådet JENNIE NILSSON (S):

Ordförande! Det är helt korrekt att detta har lyfts upp av Nederländerna och något mer land som ren information i ett första steg. Vi får se hur det kommer att tas vidare sedan. Det kan givetvis finnas anledning för oss att komma tillbaka i de här frågorna.

Som en allmän kommentar gällande den koppling som nu görs mellan minkuppfödning och covid är det helt korrekt att man har konstaterat mutationer i vissa länder och att man har fått vidta stora åtgärder, till exempel i Danmark, med ganska stora konsekvenser och svårigheter, förenat med stora kostnader.

Det är också korrekt att många länder redan sedan tidigare hade nationella planer och beslut på att man skulle avveckla, något som man delvis har snabbat på, inte minst Nederländerna i det sammanhanget. Även det är förenat med ganska mycket problem och kostnader, vilket väl är skälet till att de gärna ser att EU är med och betalar lite grann för det här. Det kan man ha sympati och förståelse för eller inte, beroende på vilken ingång man har.

Vi i Sverige har försökt att hålla isär de här frågorna, för det är två helt olika frågor. När det handlar om att hantera pandemin och covid ska man vidta relevanta åtgärder för att skydda människors och djurs liv och hälsa, och så har vi också gjort. Man ska också försöka att säkerställa att man vidtar den mest effektiva åtgärden och hittar de effektivaste sätten att göra det, vilket jag anser att Sverige har gjort i detta sammanhang.

Jag kan också konstatera att om man rent generellt ska göra kopplingen smittspridning mellan djur och människor som gjordes i något av inläggen här är det ju inte bara mellan just specifikt mink och människa som smittspridning kan gå fram och tillbaka, utan det finns väl ganska säkra indikationer i alla fall på att även andra djur, inte minst katter, fungerar på samma sätt.

Sammantaget skulle jag vilja säga att jag tycker att det är problematiskt att man använder pandemin för att highlighta andra frågor. Jag har inga problem med att man försöker att highlighta andra frågor som är viktiga utifrån andra skäl, men då ska man göra det på rätt sätt och på rätt grund.

Sveriges avsikt, när frågan nu lyfts tillsammans med väldigt många andra övriga punkter på ett rådsmöte som dessutom ska slutförhandla CAP, de stora pengarna och grundförutsättningarna för det mesta vi vill göra på det här området, är inte i nuläget att begära ordet på den här punkten. Vi kommer att lyssna in det som framförs, och vi kommer att lyssna in svaret från kommissionen och ordförandeskapet.

2020/21:50

23 juni

2020/21:50
23 juni

Om frågan tas vidare kommer den givetvis att komma upp i vederbörlig ordning för diskussion både med miljö- och jordbruksutskottet och med EU-nämnden.

Anf. 45 ORDFÖRANDEN:

Tack, landsbygdsministern! Vi noterar och tackar för informationen.

Då, ärade kollegor och landsbygdsministern, börjar vi nå vägs ände för landsbygdsministerns närvaro vid dagens EU-nämndssammanträde. Vi önskar lycka till vid kommande rådsmöte och hoppas att landsbygdsministern får en bra och trevlig onsdag och en glad midsommar.

Anf. 46 Statsrådet JENNIE NILSSON (S):

Tack för det och glad midsommar!

Innehållsförteckning

2020/21:50

23 juni

§ 1 Fråga om medgivande till deltagande på distans

.....	1
Anf. 1 ORDFÖRANDEN.....	1

§ 2 Jordbruks- och fiskefrågor

.....	2
Anf. 2 ORDFÖRANDEN.....	2
Anf. 3 Statsrådet JENNIE NILSSON (S).....	2
Anf. 4 ORDFÖRANDEN.....	2
Anf. 5 Statsrådet JENNIE NILSSON (S).....	2
Anf. 6 JOHN WIDEGREN (M).....	3
Anf. 7 JENS HOLM (V).....	3
Anf. 8 KJELL-ARNE OTTOSSON (KD).....	3
Anf. 9 STAFFAN EKLÖF (SD).....	3
Anf. 10 MARIA GARDFJELL (MP).....	4
Anf. 11 Statsrådet JENNIE NILSSON (S).....	4
Anf. 12 ORDFÖRANDEN.....	4
Anf. 13 Statsrådet JENNIE NILSSON (S).....	4
Anf. 14 ORDFÖRANDEN.....	5
Anf. 15 Statsrådet JENNIE NILSSON (S).....	5
Anf. 16 ORDFÖRANDEN.....	5
Anf. 17 Statsrådet JENNIE NILSSON (S).....	5
Anf. 18 ORDFÖRANDEN.....	5
Anf. 19 Statsrådet JENNIE NILSSON (S).....	6
Anf. 20 JOHN WIDEGREN (M).....	6
Anf. 21 Kanslichef JOHANNA MÖLLERBERG NORDFORS.....	6
Anf. 22 JOHN WIDEGREN (M).....	7
Anf. 23 KJELL-ARNE OTTOSSON (KD).....	7
Anf. 24 Statsrådet JENNIE NILSSON (S).....	7
Anf. 25 ORDFÖRANDEN.....	7
Anf. 26 Statsrådet JENNIE NILSSON (S).....	8
Anf. 27 ANNIKA QARLSSON (C).....	9
Anf. 28 JENS HOLM (V).....	10
Anf. 29 JOHN WIDEGREN (M).....	10
Anf. 30 STAFFAN EKLÖF (SD).....	10
Anf. 31 KJELL-ARNE OTTOSSON (KD).....	11
Anf. 32 Statsrådet JENNIE NILSSON (S).....	11
Anf. 33 JOHN WIDEGREN (M).....	12
Anf. 34 JENS HOLM (V).....	12
Anf. 35 Statsrådet JENNIE NILSSON (S).....	12
Anf. 36 JENS HOLM (V).....	13
Anf. 37 ORDFÖRANDEN.....	13
Anf. 38 Statsrådet JENNIE NILSSON (S).....	13
Anf. 39 JENS HOLM (V).....	14
Anf. 40 STAFFAN EKLÖF (SD).....	14
Anf. 41 ORDFÖRANDEN.....	14
Anf. 42 MARIA GARDFJELL (MP).....	14
Anf. 43 ORDFÖRANDEN.....	14

2020/21:50
23 juni

Anf. 44 Statsrådet JENNIE NILSSON (S).....	15
Anf. 45 ORDFÖRANDEN.....	15
Anf. 46 Statsrådet JENNIE NILSSON (S).....	16